

Groningen, 8 februari 2017

GEZAMENLIJK LEDENTAL NEDERLANDSE POLITIEKE PARTIJEN STIJGT LICHT

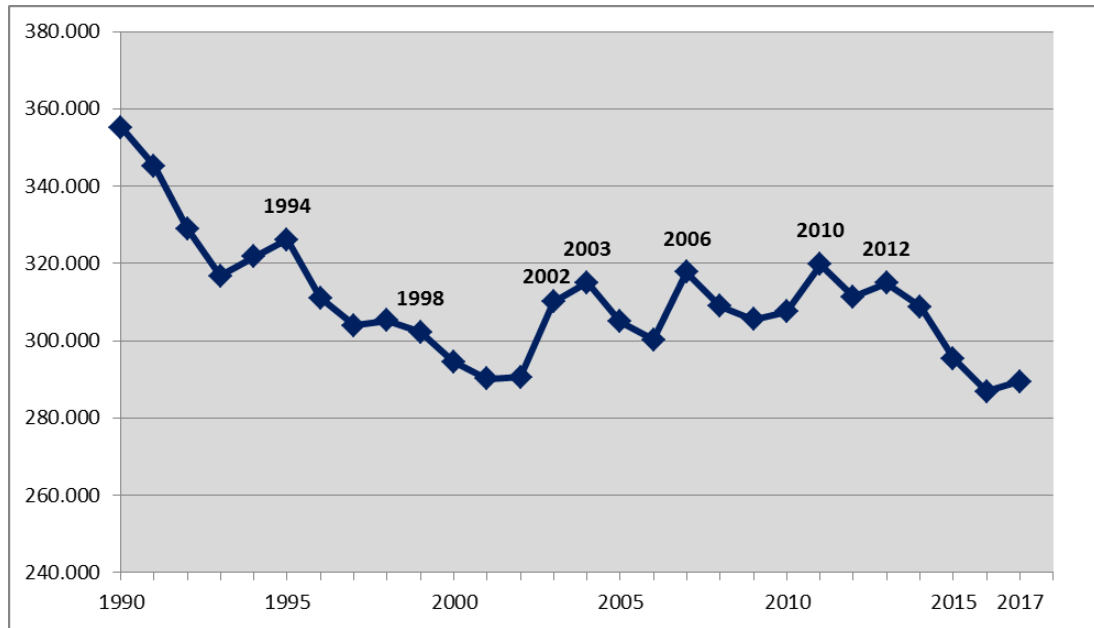
In 2016 is het totale ledental van de in de Tweede Kamer vertegenwoordigde partijen licht gestegen, van 286.869 op 1 januari 2016 tot 289.456 op 1 januari 2017 – een toename van ruim 2500 leden (0,9 %), zo blijkt uit cijfers die zijn verzameld door het Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen (DNPP) van de Rijksuniversiteit Groningen (zie de tabel aan het slot van dit persbericht). Het totale ledental van begin 2016 was na de Tweede Wereldoorlog nog niet eerder zo laag geweest; aan het begin van dit jaar is het iets gestegen. In 2012, toen er Tweede Kamerverkiezingen werden gehouden, nam het gezamenlijke ledental voor het laatst toe. Momenteel is 2,3% van de 12.777.145 kiesgerechtigden die Nederland bij de laatstgehouden verkiezingen (voor de Provinciale Staten van 2015) telde, lid van een politieke partij. In 2010 bedroeg deze zogeheten ‘organisatiegraad’ nog 2,6%.

Drie partijen boekten in 2016 verlies. De VVD noteerde een achteruitgang van 6,7%; de SP van 5,2% en het CDA van 2,8%. Alle andere partijen groeiden, waarvan enkele behoorlijk. Het ledental van GroenLinks steeg met 10,4%, wat mede verklaard kan worden door de aantrekkingskracht van partijleider Jesse Klaver. De PvdD en D66 boekten eveneens aanzienlijke winst (6,1% resp. 3,7%). 50PLUS ging met 2,1% vooruit; de ChristenUnie met 1,3%. De SGP groeide licht (0,7%) en kwam voor het eerst in haar bestaan boven de 30.000 leden. Ook de PvdA boekte een kleine winst (0,3%); de lijsttrekkersverkiezingen aan het einde van 2016 leverden de partij zo’n 3.000 nieuwe leden op.

De partijen die zijn verbonden aan Tweede Kamerleden die zich in de afgelopen jaren van hun fractie hebben afgesplitst, deden het ook goed. Het ledental van Denk werd ruim twee keer zo groot, en dat van VNL wat minder dan twee keer. De Vrijzinnige Partij ging miniem vooruit.

Zonder de toename van de ledenaanhang van deze nieuwe partijen zou het gezamenlijke ledental van de gevestigde partijen over 2016 verder zijn gedaald. Verwacht mag worden dat in 2017 de stijgende lijn van het afgelopen jaar zich zal voortzetten, vanwege de komende Tweede Kamerverkiezingen. De partijen doen het doorgaans relatief goed in de jaren waarin er Tweede Kamerverkiezingen zijn en er dus veel belangstelling van de media is voor politiek en partijen (zoals in 2002, 2003, 2006, 2010 en 2012). Vervolgens zakken zij weer wat weg (zie figuur 1).

Figuur 1. Gezamenlijk ledental Nederlandse politieke partijen, met vet aangegeven de jaren waarin Tweede Kamerverkiezingen plaatsvonden, 1990-2017

NB: De ledentallen zijn in deze grafiek weergegeven per 1 januari. Dat betekent bijvoorbeeld dat de afname van het gezamenlijke ledental over 2014 tot uitdrukking komt in het ledental per 1 januari 2015.

Voor meer informatie:

Gerrit Voerman
Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen
Broerstraat 4, 9712 CP Groningen
Tel: 050-363 68 30 / 06-13975457
E-mail: g.voerman@rug.nl
Site: www.dnpp.nl

Ledentallen Nederlandse politieke partijen per 1 januari 2015, 2016 en 2017

	1 januari 2015	1 januari 2016	1 januari 2017				
	totaal	Totaal	totaal	ingeschreven leden	uitgeschreven leden	saldo	%
CDA	53.107	50.181	48.775	1.192	2.598	- 1.406	- 2,8
Christen-Unie	23.521	23.398	23.695	1.308	1.011	297	1,3
D66	25.190	25.349	26.284	3.419	2.484	935	3,7
GroenLinks	21.201	21.188 ^{a)}	23.390	3.231	1.029	2.202	10,4
PvdA	49.155	46.045	46.162	4.476	4.359	117	0,3
PvdD	12.019	12.131	12.866	1.630	895	735	6,1
SGP	29.974	29.928	30.122	1.481	1.287	194	0,7
SP	42.679	41.710	39.550	2.067	4.227	-2.160	-5,2
VVD	30.895	28.391 ^{b)}	26.497	1.501	3.395	-1.894	-6,7
50PLUS	7.534	6.056	6.180	888	764	124	2,1
Denk	-	1.055 ^{c)}	3.625	2.721	151	2.570	243,6
VNL	150	1.150	2.000 ^{d)}	-	-	850	73,9
Vrijzinnige Partij	18	287	310 ^{e)}	-	-	23	8,0
Totaal	295.443	286.869 ^{f)}	289.456			2.587	0,9

- a) ten gevolge van de aanpassing van het ledental van GroenLinks gecorrigeerd ten opzichte van de opgave van januari 2016 (21.180)
- b) ten gevolge van de aanpassing van het ledental van de VVD gecorrigeerd ten opzichte van de opgave van januari 2016 (28.436)
- c) ledenaantal Denk per 1 januari 2016 ontvangen in januari 2017
- d) geen gegevens ontvangen over in- en uitgeschreven leden van VNL in 2016
- e) geen gegevens ontvangen over in- en uitgeschreven leden van de Vrijzinnige Partij in 2016
- f) ten gevolge van de correctie van het ledental van GroenLinks en de VVD alsmede de opgave van het ledental van Denk gecorrigeerd ten opzichte van de opgave van januari 2016 (285.851)

NB: De PVV en Nieuwe Wegen (de partij van Jacques Monasch, die in november 2016 uit de Tweede Kamerfractie van de PvdA trad) hebben geen leden; het is niet mogelijk om van deze partijen lid te worden.